

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ได้พบรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ต่อการระ
หน้าที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมหลายประเด็น
เฉพาะประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายเพื่อเสริมความน่าเชื่อถือและการยอมรับผลการวิจัยมาก
ยิ่งขึ้น การอภิปรายเป็นดังนี้

สภาพการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม

5.1 ความเห็นของอาจารย์ที่มีต่อความจำเป็นของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ต้องทำ หน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิทยาลัยเกษตรกรรมต้อง
ทำหน้าที่ในการให้บริการส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน ซึ่งได้ระบุเหตุผลดังนี้ ได้แก่ เป็น
หน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ต้องเผยแพร่ความรู้และบริการชุมชน มีความพร้อมในด้าน
บุคลากร วิชาการ ทรัพยากร จำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมลดลง เปิดโอกาส
ให้เกษตรกรเรียนรู้เพิ่มเติม วิทยาลัยเกษตรกรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อเป็นการตอบ
สนองนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ยิ่งไปกว่านั้น
ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริงของประชาชน ในประเด็นนี้มีสาระที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ประสิทธิ์ (2530) ที่พบว่า สถาบันและวิทยาลัยที่ดำเนินการเรียนการสอนวิชาการเกษตร
ชั้นสูง ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากร แล้วยังทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัย และเป็น
แหล่งเก็บรวบรวมของความรู้ วิชาการ และข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนาเกษตรอีก
ด้วย เนื่องจากวิทยาลัยเป็นองค์กรหนึ่งของสังคม และได้รับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้จาก
สังคม ดังนั้นองค์กรเหล่านี้จึงควรจะให้บริการวิชาการความรู้เหล่านั้น โดยผ่านงานใน
หน้าที่ของการส่งเสริมและการให้บริการสังคมเป็นการตอบแทน งานในหน้าที่นี้จึงจัดเป็น

หน้าที่หลักนอกเหนือจากงานในหน้าที่สอน ค้นคว้า วิจัย และส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี และเป็นไปตามผลการศึกษาของ Naih และ Sankaram (1978) พบว่า มหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่มีการเรียนการสอนวิชาการเกษตรนั้น ถ้าปราศจากการดำเนินการส่งเสริมและให้บริการความรู้ที่มีอยู่แล้วมากมายไปสู่สังคม สถาบันการศึกษาหรือวิทยาลัยเหล่านั้นก็เปรียบเสมือนหอคอยงาช้าง หรือเหมือนกับต้นไม้ที่มีแต่ใบและทรงพุ่มดี แต่ปราศจากผล (The health tree without fruit) แล้วในที่สุดก็ล้มสลายไป

5.2 จุดมุ่งหมายของงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ที่เป็นประชากรตัวอย่างมีความเห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายของงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม กล่าวคือ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรของวิทยาลัยเกษตรกรรมได้รับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพียงพอเกี่ยวกับชีวิต และสภาพแวดล้อมของเกษตรกร ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการผลิตนักศึกษา และเพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนาการเกษตรของท้องถิ่น เช่นเดียวกันผลการวิจัยในประเด็นนี้มีลักษณะที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Perkins (1973) ซึ่งพบว่า งานให้บริการส่งเสริมที่กระทำโดยวิทยาลัยเกษตรกรรม สามารถดำเนินการด้วยวิธีการดังนี้ (1) การให้ความรู้ที่จำเป็นแก่บุคคลเป้าหมาย (2) จุดมุ่งหมายของการส่งเสริมของวิทยาลัย คือ ความมุ่งหวังของผู้อำนวยการ หรือความดีของการเกษตรที่ต้องการทราบถึง การกำหนดนโยบายการเรียนการสอนของวิทยาลัย และการกำหนดกิจกรรมส่งเสริม และขณะเดียวกันก็ตรงกับที่ ทานอง (2516) ได้รายงานไว้ในประเทศญี่ปุ่น รัฐบาลได้ตั้งโรงเรียนเกษตรกรรมเพื่อให้บริการความรู้ทางการเกษตรแบบการศึกษานอกระบบ ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นเยาวชนชาย และผู้ได้รับการศึกษาขั้นก้าวหน้าปานกลาง หลังการฝึกอบรมบุคคลเหล่านั้นจะได้รับความคาดหวังจากสังคมว่า เป็นบุคคลที่มีความรู้และประสิทธิภาพอย่างดีทั้งด้านการเกษตร และพร้อมที่จะพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยให้ก้าวหน้าต่อไป

5.3 กิจกรรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรมที่กระทำจริงและควรจะทำ ในงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้กระทำอยู่ในเกณฑ์ที่จัดว่าน้อย ได้แก่ การจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจำหน่ายพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์แก่เกษตรกร การให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการแก่เกษตรกรเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการเสนอแนะจากการวิจัยของ เล็ก (2518) ที่กล่าวว่า วิทยาลัยเกษตรกรรมแต่ละแห่งควรมีการค้าเงินงานให้มากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับผลิตพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ด้วยการจัดจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาถูก พร้อมทั้งจัดหาปุ๋ยและเครื่องมือการเกษตรในราคาถูกมาขาย รวมถึงการป้องกันกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช โรคระบาดสัตว์ และดำเนินการฝึกอบรมให้เกษตรกรได้รู้จริงในด้านการประกอบอาชีพให้มากยิ่งขึ้นด้วย

กิจกรรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรมควรจะทำตามความเห็นของอาจารย์ประชากรตัวอย่าง ที่สำคัญได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการแก่เกษตรกรเป้าหมาย การจัดให้มีศูนย์/สำนักฝึกอบรมในวิทยาลัยเกษตรกรรม การจัดให้มีฟาร์มดำเนินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้สาธิตในวิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีความคล้ายและใกล้เคียงกับกิจกรรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้กระทำอยู่ในเกณฑ์ที่จัดว่าน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมให้เกษตรกรประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรมีความรู้ที่ถูกต้องในด้านนี้ ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Blais และ Devison (1964) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ไปสู่ชุมชน โดยอาศัยวิธีการให้การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ทักษะ ประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ

5.4 คุณสมบัติที่เหมาะสมของวิชาการที่จะนำไปส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษาพบว่า คุณสมบัติที่เหมาะสมของวิชาการที่จะนำไปส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แก่ ง่ายต่อการปฏิบัติ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และสอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณี เกษตรกรสนใจและมีความต้องการ ลงทุนในการผลิตต่ำ หาตลาดผลิตภัณฑ์ได้ง่าย มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และลด

มลพิษ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคุณสมบัติดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อเกษตรกรที่ต้องการผล การดำเนินงานที่รวดเร็ว โดยใช้ความพยายามและปัจจัยดำเนินการไม่มาก ซึ่งคล้ายคลึง กับผลการวิจัยของ พลากร (2529) ที่ได้รายงานไว้ว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อ การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมนั้น ประชาชนมีความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชา การเลี้ยงสัตว์ปีก การทำนาแผนใหม่ ช่างไฟฟ้า การเลี้ยงโคนม-โคเนื้อ การปลูกผัก การ ป้องกันและรักษาโรคสัตว์ การแก้ไขและตรวจสอบเครื่องยนต์ฟาร์ม การใช้และบำรุงรักษา เครื่องมือขนาดเล็ก การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ดและทำเชื้อเห็ดชนิดต่างๆ โดยต้องการ เข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้นๆเพียง 1 สัปดาห์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ในวันธรรมดาตลอดทั้งวัน ส่วนค่าธรรมเนียมในการอบรมต้องการให้เก็บในอัตราไม่เกิน 10 บาทต่อวิชา และต้องการสอนที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป รวมทั้งการจัดให้ มีทัศนศึกษาประกอบด้วย และเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้วควรมอบประกาศนียบัตรให้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย และตรงกับที่ สุนน (2529) ซึ่งกล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ต้องการความรู้ทางการเกษตรจากวิทยาลัยเกษตรกรรมชั้นสูง โดยต้องการความรู้ทางด้าน การเลี้ยงสัตว์และเพาะปลูกอยู่ในระดับปานกลาง คือ เรื่องการเลี้ยงไก่ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงโคนม-โคเนื้อ การปลูกข้าว การปลูกผัก การปลูกไม้ผล และ ต้องการความรู้เกี่ยวกับการประมงและช่างเกษตรในระดับน้อย ยิ่งไปกว่านั้นยังมี สง่า (2526) ที่พบว่า เกษตรกรผู้นำส่วนใหญ่ต้องการความรู้ในเรื่องการทำนาข้าว การเลี้ยง กระบือ การเลี้ยงสุกร การปลูกข้าวโพด การเลี้ยงไก่เนื้อ และการทำสวนผัก ส่วนความต้องการรับรู้เกี่ยวกับสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ แหล่งรับซื้อผลิตผลเกษตร การหาแหล่งเงินทุน หลักการเก็บรักษาสีผลิตผลเกษตร ราคาของ ผลิตผลเกษตร และหลักการจัดการฟาร์ม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรมีความต้อง- การการปฏิบัติที่ง่ายและได้ผลเร็ว เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจทั้งของเกษตรกรและ บุคคลเป้าหมายด้วย

5.5 สาระทางวิชาการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้นำไปใช้จริง และควรนำไปกั นงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษาพบว่า สาระทางวิชาการที่สำคัญที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้นำไป ใช้จริง ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร เทคนิคขั้นตอนการผลิต เช่น

พืช สัตว์เลี้ยง และประมง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Suvedi (1982) ได้เสนอว่า ใช้วิธีการสาธิตหรือการแสดงโครงการพัฒนาระบบการทำฟาร์มให้แก่เกษตรกร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สง่า (2526) ที่พบว่าเกษตรกรผู้ขาดความรู้เรื่องการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์

ส่วนสาระทางวิชาการที่สำคัญที่วิทยาลัยเกษตรกรรมควรนำไปใช้เพิ่มขึ้น ได้แก่ การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด การตลาดและการจำหน่ายแจกผลผลิตทางการเกษตร โภชนาการและสุขอนามัย รวมถึงการจัดการในครัวเรือน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ สง่า (2526) ที่กล่าวว่า เกษตรกรผู้มีความต้องการเรื่องแหล่งรับซื้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งสาระทางวิชาการเหล่านี้มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 กับสาระทางวิชาการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้นำไปใช้จริง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติจริงอาจารย์ได้ให้บริการความรู้สาระวิชาการที่ตนเองได้สอนเล่าเรียนเน้นหนักมา ทำให้ไม่มีความถนัดในเรื่องอื่นๆ และ/หรือได้มองข้ามความสำคัญของสาระทางวิชาการที่ควรนำไปใช้ แต่อาจารย์ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มองเห็นความสำคัญ ดังนั้นในทางปฏิบัติต่อไปควรจะได้้นำสาระทางวิชาการเหล่านี้ไปวางแผนในการปฏิบัติงานต่อไปด้วย เพราะว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรในเชิงอนุรักษ์ให้มีความยั่งยืนต่อไป ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบการตลาดและสุขอนามัยของเกษตรกรก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมประสบผลสำเร็จของการพัฒนาการเกษตร

5.6 แหล่งวิชาการ

จากการศึกษาพบว่า แหล่งวิชาการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้นำไปใช้จริงในปัจจุบันที่ได้รับการระบุมามาก ได้แก่ จากวิทยาลัยเกษตรกรรมเอง จากวิชาการที่อาจารย์มีอยู่ จากความรู้สึกรหรือสามัญสำนึกของอาจารย์เอง จากการรายงานจากข้อมูลข่าวสารและแหล่งเอกสารต่างๆ และจากเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ แหล่งวิชาการส่วนใหญ่นั้นได้สอดคล้องกับข้อเสนอของ Mosher (1966) ซึ่งได้ชี้แนะถึงแหล่งความรู้ที่จะนำไปเผยแพร่ มีหลายแหล่งดังนี้ (1) จากเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในท้องถิ่นนั้น (2) บริษัทธุรกิจเอกชน (3) สถาบันการวิจัย (4) นักวิชาการและผู้รู้

ส่วนแหล่งวิชาการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมควรนำไปใช้เพิ่มขึ้น ได้แก่ จากเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ จากการรายงานจากข้อมูลข่าวสารและแหล่งเอกสารต่าง ๆ นั้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแหล่งวิชาการที่นำไปใช้จริงในปัจจุบัน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าอาจารย์ผู้ปฏิบัติได้ตระหนักถึงความสำคัญ และได้นำไปปฏิบัติ ส่วนแหล่งวิชาการที่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ หน่วยงานพัฒนาโดยตรง เช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าแหล่งวิชาการแหล่งนี้มีความสำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งวิชาการที่ค้นคว้าทดลองเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะ จึงเป็นแหล่งวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำเอาไปปฏิบัติในท้องถิ่นนั้นๆ ได้

5.7 บุคคลเป้าหมาย

จากการศึกษาพบว่า บุคคลเป้าหมายของงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมในปัจจุบันที่อาจารย์ประจำกรตัวอย่างกล่าวถึงมาก ได้แก่ สมาชิกครอบครัวเกษตรกร เช่น พ่อบ้าน แม่บ้าน เยาวชน ผู้นำทางการและผู้นำธรรมชาติ พนักงานส่งเสริม และนักพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cheong (1972) ที่ได้ระบุถึงบุคคลเป้าหมายของการส่งเสริมเผยแพร่วิชาการของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยที่ควรประกอบด้วย (1) นักพัฒนาชนบท รวมถึงพนักงานของส่วนเอกชน (2) สมาชิกครอบครัวของเกษตรกร (3) สมาชิกในครอบครัวที่ไม่เป็นเกษตรกร (4) บุคคลในสถาบันการศึกษา และ (5) บุคลากรในหน่วยงานเอกชน

ส่วนบุคคลเป้าหมายของงานส่งเสริมพัฒนาและบริการชุมชนที่ควรให้บริการเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ พนักงานส่งเสริมและนักพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ผู้ไม่มีที่ดิน กรรมกร ลูกจ้าง ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ระหว่างบุคคลเป้าหมายที่เป็นจริงและบุคคลเป้าหมายที่ควรจะเป็นของงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน อาจจะเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้ปฏิบัติงานส่งเสริมอาชีพอยู่แล้วอย่างใกล้ชิดกับเกษตรกร และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงใหม่เข้าไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ได้ และวิทยาลัยเกษตรกรรมมีงานสอนเป็นงานหลัก ผู้ไม่มีที่ดิน กรรมกร ลูกจ้าง เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งก็มีส่วนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาด้านการเกษตรได้เช่นเดียวกัน และผู้นำทางการและผู้นำธรรมชาติไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5.8 รูปแบบขององค์กรบริหารงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน

จากการศึกษารูปแบบขององค์กรบริหารงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนที่เป็นจริงในวิทยาลัยเกษตรกรรมที่อาจารย์ประจำการตัวอย่างกล่าวถึงมาก ได้แก่ หน่วยงานเฉพาะที่บริหารงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน และยังมีหน่วยงานนี้สังกัดอยู่ในคณะวิชาต่างๆแทรกอยู่ด้วย ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ (2530) ที่พบว่า ในประเทศไทยงานในหน้าที่ส่งเสริมและการให้บริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันการศึกษาระดับสูงทางการเกษตรนั้น ควรจัดให้มีองค์กร/หน่วยงานหนึ่งดำเนินการหน้าที่ดังกล่าวโดยเฉพาะ รวมทั้งกำหนดให้สามารถมองเห็นความแตกต่างกันจากงานให้บริการและพัฒนาของหน่วยงานที่ดำเนินงานพัฒนาพื้นที่โดยตรง

ส่วนรูปแบบขององค์กรบริหารงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนที่ควรจะเป็นเพิ่มขึ้น ได้แก่ การจัดให้อาจารย์ที่มีความสนใจร่วมกันรวมกลุ่มกันเองเพื่อดำเนินงานกิจกรรมนี้ การเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลทำงานอย่างอิสระ ซึ่งรูปแบบขององค์กรบริหารตามที่ เป็นจริงกับที่ควรจะเป็นมีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันการปฏิบัติงานนั้นผู้ดำเนินการส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมได้กระทำตามคำสั่ง โดยที่ไม่ได้กระทำงานที่รับผิดชอบด้วยความสมัครใจ หรือสนใจที่จะร่วมปฏิบัติงานนั้นน้อย ทำให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่เต็มที่ จึงต้องการรวมกลุ่มกันของอาจารย์ผู้สนใจร่วมกันทำงาน

5.9 บุคลากรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมในปัจจุบันที่อาจารย์ประจำการตัวอย่างส่วนมากระบุ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมทำงานเป็นบางเวลา รวมถึงเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ทำงานเฉพาะส่งเสริมอาชีพเต็มเวลา ตลอดจนนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่เข้าร่วมโครงการ

ส่วนบุคลากรที่ควรทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แก่ นักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่เข้าร่วมโครงการ อาสาสมัครหรือผู้ร่วมงานที่ไม่ต้องการค่าตอบแทน ด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม/พัฒนาการเกษตรที่มาจากหน่วยงาน ทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องใกล้เคียงกับรายงานของ Zhejiang

Agricultural University (1983) ได้เสนอข้อมูลทั่วไปว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ แบ่งบทบาทหน้าที่กับการแสดงบทบาทหน้าที่กับการแสดงเทคโนโลยีใหม่ๆที่เหมาะสม โดยเชิญเกษตรกรและผู้ทำงานส่งเสริมที่ดีเยี่ยมเยือนและเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความสำคัญในการทำหน้าที่ส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม เนื่องจากในทางปฏิบัตินักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมได้รับรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพียงพอเกี่ยวกับชีวิตและสภาพแวดล้อมของเกษตรกร เพื่อที่จะได้พัฒนาตนเองในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยดี

5.10 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรม

จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ประจำกรตวอย่างได้ให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ดำเนินการอยู่ ได้แก่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์อย่างมากในสนาม ตลอดจนมีประสบการณ์อย่างดียิ่งในเรื่องที่จะนำไปส่งเสริมและเทคนิควิธีการส่งเสริม และมีความสามารถในการจัดองค์กรและรวบรวมเกษตรกร ซึ่งใกล้เคียงผลการศึกษาของ Crouch และ Chamala (1981) พบว่า สถาบันการศึกษาวิชาการเกษตรขั้นสูงได้อาศัยเทคนิควิธีการต่างๆในการบริการเผยแพร่ความรู้ไปสู่เกษตรกร โดยแสดงเทคนิควิธีการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมการเยี่ยมเยือนเกษตรกร การฝึกงานภาคสนามของนักเรียนทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าอาจารย์ประจำกรตวอย่างได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานด้านนี้ โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ เทคนิควิธีการ การจัดและรวบรวมเกษตรกรได้เป็นอย่างดี เพื่อให้งานบรรลุผลตามความมุ่งหวัง

ส่วนคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนที่ควรจะเป็นที่อาจารย์ประจำกรตวอย่างได้ให้ความสำคัญ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์อย่างดีกับประชาชนในท้องถิ่น มีประสบการณ์อย่างดียิ่งในเรื่องที่จะนำไปส่งเสริมและเทคนิควิธีการส่งเสริม มีความสามารถในการจัดองค์กรและรวบรวมเกษตรกร นั้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้การยอมรับของเกษตรกรได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และนอกจากนั้นการมีประสบการณ์อย่างดียิ่งในเรื่องที่จะนำไปส่งเสริม และ

เทคนิควิธีการก็เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ปฏิบัติมีความชำนาญและมีเทคนิควิธีการที่ดียิ่ง เป็นการเพิ่มความศรัทธาให้แก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น

5.11 แหล่งเงิน

จากการศึกษาแหล่งของเงินที่ใช้ดำเนินการส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน ของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ดำเนินการอยู่และที่ควรจะเป็น มีอาจารย์ประจำกรตัวอย่างได้ ระบุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ แหล่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งวิทยาลัยใช้มากกว่า เงินงบประมาณของรัฐที่ได้จัดสรรมาให้วิทยาลัยเกษตรกรรมดำเนิน กิจกรรมนี้โดยเฉพาะ เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปกติของวิทยาลัยเกษตรกรรม ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าการปฏิบัติได้นำเงินจากแหล่งเงินเหล่านี้มาดำเนินงาน ส่วนเงิน ช่วยเหลือจากภาคเอกชนและจากต่างประเทศนำมาใช้ดำเนินการให้มากกว่าในปัจจุบัน ดังนั้นอาจารย์ประจำกรตัวอย่างได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งเงินแหล่งนี้ จึงได้ระบุ มากกว่าควรจะมาจกแหล่งนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าภาคเอกชนและต่างประเทศมีเงิน ช่วยเหลือมาก แต่วิทยาลัยเกษตรกรรมมีการนำเอามาใช้น้อยในการดำเนินงานนี้

5.12 การติดตามประเมินผล

จากการศึกษาการติดตามประเมินผลของงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชน ของวิทยาลัยเกษตรกรรมที่อาจารย์ประจำกรตัวอย่างระบุ ได้แก่ การทดสอบความรู้บุคคล เป้าหมายหลังการฝึกอบรม การเยี่ยมเยียนบุคคลเป้าหมายที่ไร่นา การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคคลเป้าหมายโดยอาจารย์ทุกสัปดาห์ การจัดตั้งคณะประเมินผลของวิทยาลัย กอง กรม กระทรวง ในเรื่องนี้มีผลงานศึกษาที่ได้รายงาน งานส่งเสริมอาชีพและบริการ ชุมชนของสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรยังได้มี การดำเนินงานติดตามและประเมินผล อย่างจริงจังและมีระบบ อย่างไรก็ตามก็ตีกรมอาชีพศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการติดตามประเมินผล จึงได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการของการอาชีพศึกษา พ.ศ. 2530 เพื่อปรับปรุงบทบาทในการจัดการศึกษาหลักสูตรพิเศษ (การศึกษานอกระบบ) ของวิทยาลัย เกษตรกรรม และได้กำหนดเทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลไว้แล้ว

5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยเกษตรกรรมและหน่วยงานอื่นๆ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยเกษตรกรรมและหน่วยงานพัฒนาของรัฐในงานส่งเสริมอาชีพและบริการชุมชนนั้น พบว่าวิทยาลัยเกษตรกรรมได้ร่วมมือด้วยการสัมพันธ์ทำงานกับสำนักงานเกษตร สำนักงานปศุสัตว์ โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานพัฒนาชุมชน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ส่วนหน่วยงานเอกชนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมได้มีความสัมพันธ์มากในขณะดำเนินการกิจดังกล่าว ได้แก่ ฟาร์มสวนเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ องค์การนานาชาติ สมาคมวางแผนครอบครัว ซึ่งใกล้เคียงกับรายงานของ Donald (1987) ที่ได้ชี้ประเด็นให้เห็นว่า เทคนิคและวิธีการใหม่สำหรับการส่งเสริมให้บริการแก่เกษตรกรบุคคลเป้าหมายอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างวิทยาลัย และโดยงานพัฒนาโดยตรง รวมถึงส่วนธุรกิจเอกชน อย่างไรก็ตามการจัดการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรระยะสั้น การผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ การทำแปลงสาธิต โครงการวิจัยประยุกต์เชิงปฏิบัติการ กิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวถึงต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากบุคลากรในสถาบันนั้นเป็นสำคัญ